

men for at betale dem for at sige Sandhed om os, saa var det bedre; det var en aandsfuld Mand, der i nogle Aar har havt Sæde i denne Forsamling, der sagde dette, og jeg giver ham i alt Fald Ret i, at med saadanne mindre Summer kunde der paa lignende Maade udrettes Mere end ved disse Millioner paa Millioner, som Forsvarsministeriet Aar efter Aar vil have ud af os. Og jeg vil i den Retning sige noget Andet. Spørge skulde vi § 5? Er det ikke den Mand, som man undertiden her hjemme ler ad, men hvis Indflydelse og Driftighed man dog idelig har set store Virkninger af? Er det ikke en simpel dansk Journalist, som, efter hvad der foreligger, har havt en væsentlig Indflydelse paa denne Paragrafs Udbielse (Munterhed). Ja, det er høist mærkværdigt; De kunne sagtens have Grund til at smile derover, men ikke desto mindre synes det at være et Faktum. Paa saa store Fordringer, som her stilles, kan jeg efter min Opfattelse, ikke gaa ind. Man maa jo sammenligne — enhver forstandig Anvendelse af Penge beror paa en Sammenligning — man maa undersøge, om Størrelsen af Offeret svarer til, hvad man opnaar derfor; og om Pengene ikke kunne anvendes bedre paa andre Maader. Men, vil man nu sige til mig: Efter Din Opfattelse af Forsvarsvæsenet maa Du slutte Dig til de Møster, der have lydt for ikke at have noget Forsvarsvæsen. Der er Meget, der taler derfor; men der er en Betragtning, der gjør, at jeg ikke kan gaa ind derpaa, hvorfor jeg ogsaa stente for den nu gjældende Hærslov. Jeg tror, at et simpelt Moralitetshensyn kræver, at Befolkningen øves i Vaaben, og at det derfor maa fordres, at man har en Hær. Denne Fordring stiller jeg. Men ser jeg hen til andre Lande, til vor egen Statshusholdning og til den almindelige Evne til at udrede Midlerne, kan jeg aldeles ikke gaa ind paa, hvad der her forlanges. Der maa anvendes en Veje til at komme ned under denne Sum. Vi maa have en Hær og ogsaa en Flaade, som med Hensyn til Virkningerne vel er af større Bigtighed for Danmark end en Hær. Nu vil jeg ikke indlade mig paa Enkeltheder her, som jeg ikke forstaar mig paa og derfor ikke vil beskæftige mig med. Men der er en Veje til at faae Hærsudgifterne ned. Den er vel stridende mod de Grundsætninger, man har gjort gjældende; men den er der, og ville vi Maale, at Udgifterne skulde ned, maa vi ogsaa ville Midlerne. Det er ganske vist — i det Mindste kan jeg ikke se Andet efter Alt, hvad der er fremsat fra sagkundige Sider — at den eneste Veje til at faae Udgifterne ned er at formindskke Mængden af det Mandskab, der skal øves. Det hed i Bladene, at der skulde komme en anden Lov fra Forsvarsministeren, der skulde hedde Noget om en Væbningsstat, og hvorefter de, der ere i Besiddelse af Arbejdsdygtighed, men ikke indkaldtes til Hæren, skulde til Gjengjæld betale Noget. Det er et Forslag, som blandt dem,

der i Aar ere komne til os fra Regjeringen, vilde have tiltalt mig mest, og jeg tror, at ifølge de Grundsætninger, der ere gjorte gjældende i Folkethinget ved en tidligere Behandling af Hærsloven, hvor Lighedsgrundsætningen blev stærkt hævedet, vilde et saadant Forslag tiltale ogsaa Folkethinget, saa jeg bellager, at det ikke er kommet. Maaffe denne Grundsætning om en lige Væbelse kunde føres videre. Magtet jeg veed, at det vil støde især gode patriotiske Mænd, tror jeg, det er min Pligt at udtale, at jeg er villig til at gaa ind paa en Frikvæbelse i Fædstatid. Jeg holder paa Ligheden; men jeg seer ikke, at ikke i Fædstatid de Mænd, der gjøre andre Ting med deres Svænder eller Sværd, hene Fædrelandet lige saa vel som de, der exercere; jeg ser ingen Forskel deri. Jeg vil ikke anbefale Stilling eller Nummerbygning; snarere vilde jeg anbefale det tidligere franske System, hvorefter der betaltes en vis Sum til Statskassen, som man fastsatte aarlig, idet man beregnede, at man saa ikke fik flere Folk ind, end man behøvede. Det er en noget videre Udførelse af den samme Grundsætning, der udtaler sig i Forslaget om en Væbningsstat, en anden Maade, hvorpaa man kunde formindskke Antallet af de Folk, der skulle ind, og derved ned sætte Udgifterne. Jeg fremhæver udtrykkelig, at det gjælder Fædstatid; thi man burde vistnok ubetinget pålægge Alle at møde i Krigstid. Der er jo altid mange Uvøvede, som man i Krigstid hurtig indøver — det gjør enhver Stat — og de, som der her er Tale om, ville just ikke blive de, der ere de fæneste at indøve. Men der er en anden Veje at gaa. Denne vil imidlertid, om den ganske vist fuldstommen vil tiltale den fællelige Følelse, støde an hos de Militære. Det er nemlig den at gaa videre i Udbannelsen af Militis. Det er jo Skik og Brug her til Lands at le ad, at se ned paa mangfoldige Indretninger i Sverige, og særlig paa det svenske Krigsvæsen. Jeg kan imidlertid ikke se Andet, end at det svenske Krigsvæsen med alle sine Mangler i sine Grundtræk, som de største svenske Autoriteter da ogsaa have fundet det rigtigt at bibeholde, er bedre end vort. Og hvilke ere disse Grundtræk? Det er, at Alle skulle øves som Militis, — denne Øvelse er for lille, selv om man betragter Hæren som Militis, men saa lad den være lidt længere, — og dernæst, at der ved Siden af er en fast Kjerne. Lad begge Dele have deres Mangler, som det er indrettet i Sverige; men vil man Ligheden, vil man, at Alt skal med, og at Udgiften dog ikke skal svulme op, saaledes at man kommer ind paa Noget, man ikke kan beholde, tror jeg, at trods de smukke og snilde Forslag, der her ere gjorte, er det foreliggende Forslag dog ikke det, man kan komme ind paa. I Sverige er det især den inddelte Plume — mindre disse hvervede Regimentter — der danner denne Kjerne; det er jo gamle Soldater, der bo paa Landet og kunne se Klobsede ud,